

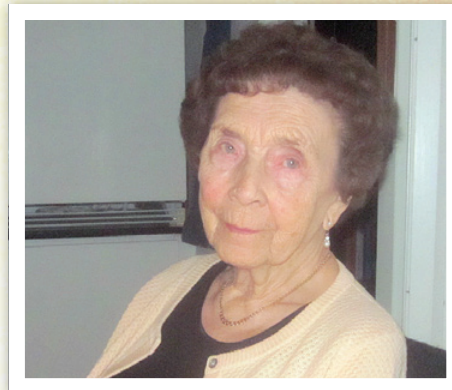

Síðsøga

Óli Jacobsen

MATHILDA AV EIDI: FORLOVAÐ OG GIFT

Mathilda verður forlovað 25 ára gomul. Men tað var einki sum æt at giftast fyrr enn húsini vóru klár fimm ár seinni

4. PARTUR

Nú koma vit til seinasta part av áhugaverdu frásøgnini hjá 95 ára gomlu Mathildu, sum hevur dugað so væl at greiða frá sínum langa og fjølbroytta lívi.

Búði saman við brennivargi

Eftir at hava búð í húsum í Havn, har Køku-búðin varð bygd, fekk eg eina deiliga stovu til leigu hjá Ellendersen, húsið stóð í garðinum, har sum gamli Bank Nordik og Skyn vóru. Hetta er yvir av bakarínum hjá Frants Restorff. Har búði eg so til til eg giftist og flutti niðan á Dalavegin.

Maðurin, ein dani, sum setti eld á Hotel Føroyar á Kongabrunni og Tinganes, búði í sama húsi sum eg, hann búði á loftinum. Hann plagdi at vaska sær í kjallaranum, man hoyrði hvussu hann floytaði, ein ordans sjeikur!

Jógvan kundi eins og beiggjarnir fingið váta grøv

Jógvan, bróður, kundi eins væl og beiggjarnir, sum gingu burtur við Nólsoynni í 1934, fingið eina váta grøv. Hann var við Havfrúnni í 1949, tá ið teir sigldu á land á Norðurlandinum í Íslandi. Skipari var Wolfgang Andreassen, ein av kendu brøðrunum á Oyrarbakka.

Her stóð nógv á, men tað eydnaðist kortini at bjarga allari manningini. Hann kom at sigla meginpartin av lívinum.

Jógvan giftist við Jonny, tey finga børnini John, Odny, Magnus og Katrin.

Forlovað og gift

So kom tíðin, at eg bleiv forlovað og gift. Eg kom saman við Peter, sum var ættaður úr Havn. Tá var eg 25 ár. Hann var eitt ár yngri enn eg. Men tá var einki sum æt at giftast, áðrenn húsini vóru klár, so tað gingu eini fimm ár til vit giftust. Tá høvdu vit bygt á trøðni hjá verfaðirinum Jákup Hans Jacobsen, vanliga kallaður Pansarin. Kona hansara Jacobina var ættað úr Norðradali. Pápi Pansaran var Kaldbaks Peter, sum átti Peturstrøð við Dalavegin, har vit bygdu, og har eg og fleiri í ættini búgva. Kaldbaks Peter var millum teir fyrstu føroyingar, sum fóru upp á Rockall, tá ið hann var á hesum leiðum í 1888 við Delfinini, har Poul Niklái Danielsen var skipari.

Systkini hjá Peter vóru Sýlvía, Hanna, Aksel og Edmund. Sýlvía og Aksel liva enn, bæði farin væl um tey 90 árin.

Droymdi um at bliva gartnari

Tá Peter gavst í skúlanum, bleiv hann hús-

Mathilda og Peter giftust í Havnar kirkju og høvdu »vælkømt« í klubbanum

kallur hjá Zakaris á Skipafelagnum. Zakaris hevði keypt eina stóra trøð úti á Frælsinum, Müllers trøð, har teir ætlaðu at fara undir jarðarbrúk. Ein norðmaður, kallaður Helland, kom til Føroya at leggja teimum lag á. Hann var nógv kendur innan fyri plantur og slíkt. Men tað kom einki burtur úr hesi ætlan, og norðmaðurin fór undir at gera havar fyri fólk. Peter var so heppin at koma í gartnaralæru hjá Helland. Tað var dreymurin hjá honum at bliva gartnari og fáast við garðsrøkt, serliga at fáa grønmeti og blómur at vaksa og at gera ein vakran hava ella snøgga rundan um eini hús. Helland helt, at Peter hevði egnað seg væl sum gartnari, hann kendi navnið á hvørjari plantu. Hetta var í 1938, sama árið, sum Zakaris keypti revar og minkar. Teir komu at ansa djórnum, samstundis sum teir gjørdur havar fyri fólk. Norðmaðurin búði niðri á Vertshúsinum, nú Áarstova, har hann helt skúla og undirvísti í garðsrøkt.

Á heysti í 1939 keypti Rasmus í Sjóvinnubankanum minkar fyri beiggja sín í Svínø. Tá fór Peter 17 ára gamal til Svínøyar í triggjar mánaðir at hjálpa teimum, og aftur um várið var hann har í tveir mánaðir. Tað dámdi honum ógvuliga væl. Minka- og revahald var um hesa tíðina ein stórir ídnaður í Føroyum. Í Svínø vóru fleiri sum aldu mink og rev. Hetta lá væl fyri. Vanliga fekst nóg mikið av fiski at geva

Hugni heima við hús

djórnum. Knípti tað við fiski, kundi altíð fleygast havhestur, sum ikki var verri.

Óttin fyri kríggi var tá so stórur, at Helland helt tað vera ráðiligt at sleppa sær heim til Noregs. Soleiðis misti Peter sítt lærupláss og dreymin um at læra til gartnara í Noregi. Men hann hevði drívhus við rósum og øðrum og vakran hava sum frítíðartriv.

Arbeiddi hjá kommununi hálva øld

Peter mátti so royna at finna sær okkurt arbeiðið. Tað eydnaðist at fáa arbeiði hjá kommununi, har varð hann verandi, til hann legði frá sær.

Peter kom so at arbeiða hjá kommununi í meira enn 50 ár. Hann dugdi væl at fara við fólki. Til stuttleika kann nevast, at einaferð var ein verkfrøðingur hjá kommunu komin í neyð av eini konu, sum hevði ringt heim á skrivstovuna. Hon var so ill, tí teir høvdu gjørt okkurt arbeiðið, sum hon ikki var nøgd við. Peter var biðin um at fara út at tosa við hana. Hann fór og kom aftur við favninum fullum av blómum!

Tá ið byrjað var við asfaltering av gøtunum í Havn gjørdist Peter ein av formonnunum fyri hesum arbeiði saman við millum øðrum John Justinussen og Sigmund Norðfoss, sum seinni doyði av eini vanlukku.

Teir fóru til Hetlands at kanna, hvussu

teir asfalteraðu veginar har. Her var Sofus Poulsen í Aberdeen til hjálpar.

Heimafturkomin kom gongd á asfalteringina av vegunum í Havnini, teir bygdu eisini asfaltverk. »Bakur« hjá Skipafelagnum plagdi at fara til Dundee, har stórt asfaltverk var, eftir asfalttunnum.

Kom at seyma fyri handlar

Eftir at hava arbeitt hjá skráddara kom eg so nógv á lag við at seyma, at eg fekk seymiarbeiði fyri forrætningar. Hetta var at seyma buksur, at forandra kjólar, og at seyma gardinur og slíkt. Tá blivu betri tíðir, og man kundi keypa liðug pløgg, tey kundi man so broyta. Men vildu fólk hava ein góðan klædning, lótu tey skráddaran seyma hann.

Síðan tá havi eg eisini seymað uppá børnini og ommubørnini. Tað hevur dámað mær ógvuliga væl. Annars hevði eg ætlað mær at verða frisørdama, men tí kom einki burturúr. Tað vóru ikki so góðir móguleikar tá. Eg havi kortini klipt gentum í familjuni.

Koyrikort í nærum 55 ár

Eg fekk koyrikort í 1961. Tað er beint endurnýggjað eitt ár afturat. Onkur spyr meg, um eg veruligi koyri í býnum. »Hvar aðra staðni skuldi eg koyrt!«, kann eg svara aftur. Sjálvsagt er nógv broytt, síðan eg byrjaði at koyra. Tá var